

**Основи побудови та застосування
біомедичної апаратури**

**Реографічна та реоплетизмографічна
апаратура**

Біофізична суть методів дослідження

Реографія (реоплетизмографія) – графічна реєстрація зміни опору живих тканин або органів в електричному колі, обумовленої як пульсовими (у першому випадку), так і повільними (у другому випадку) коливаннями їх кровонаповнення.

Фізична суть цих методів: зміна імпедансу ділянок живої тканини абл органів між електродами вимірювальної схеми, яка (зміна імпедансу) спричиняється коливаннями їхнього кровонаповнення, перетворюється у зміну напруги на виході вимірювального перетворювача, яка потім підсилюється, детектується та реєструється.

Діяльність системи кровообігу характеризують двома видами процесів:

- 1) **пульсові**, порівняно **швидкі динамічні зміни**, які виникають у кровоносних судинах, мають періодичний характер та спричинені роботою серця, значним зменшенням грудного тиску у момент вдихання;
- 2) **повільні динамічні зміни**, які відбуваються у системі кровообігу, та полягають у зміні артеріального тиску, спричиненого дією різних фізіологічних факторів дихання, тону судин (розширення або звуження деяких ділянок тіла), вплив температури тощо. Основна особливість цих процесів полягає у тому, що деякі з них мають неперіодичний характер та певну невизначеність часу протікання.

Біофізична суть методів дослідження

Методом реографії досліджують об'ємні зміни кровонаповнення судин, пов'язані з пульсовою діяльністю серця.

Методом реоплетизмографії досліджують відносно повільні зміни органу або ділянки тіла, пов'язані з коливаннями кровонаповнення у результаті зміни тону судин або ускладнення відтоку крові, а також під впливом дихання.

У загальному випадку ці прилади вимірюють та реєструють:

- 1) імпеданс об'єкта $\dot{Z}$, Ом;
- 2) зміну імпедансу об'єкта $\Delta\dot{Z}$, Ом;
- 3) швидкість зміни імпедансу об'єкта $d(\Delta\dot{Z})/dt$, Ом/с;
- 4) активну складову імпедансу об'єкта R , Ом;
- 5) зміну активної складової імпедансу об'єкта ΔR , Ом;
- 6) швидкість зміни активної складової імпедансу об'єкта $d(\Delta R)/dt$, Ом/с;
- 7) реактивну складову імпедансу об'єкта X_C , Ом;
- 8) зміну реактивної складової імпедансу об'єкта ΔX_C , Ом/с.

Біофізична суть методів дослідження

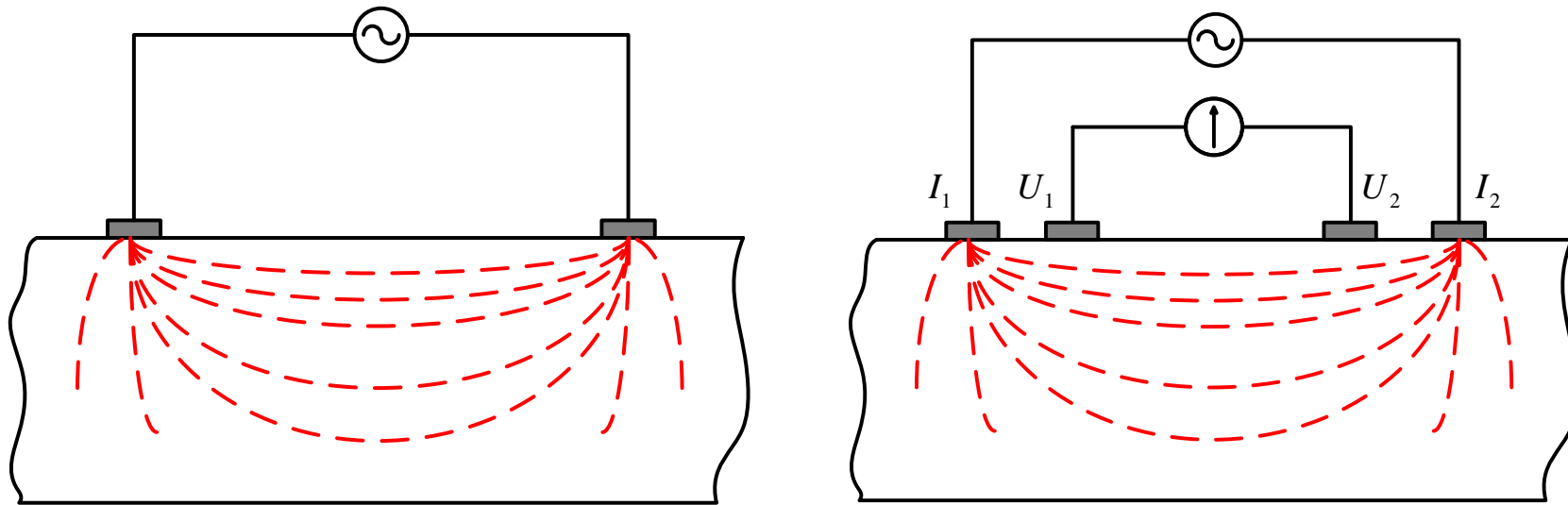
Переваги реографії (реоплетизмографії):

- є неінвазивними (безкровними) методами дослідження, без деформації судин та неприємних відчуттів;
- можливість діагностики багатьох внутрішніх органів.

Недоліки реографії (реоплетизмографії):

- домінує якісна оцінка над кількісною;
- складність інтерпретації зареєстрованих залежностей;
- доволі великий вплив артефактів.

Використання пластинчастих електродів

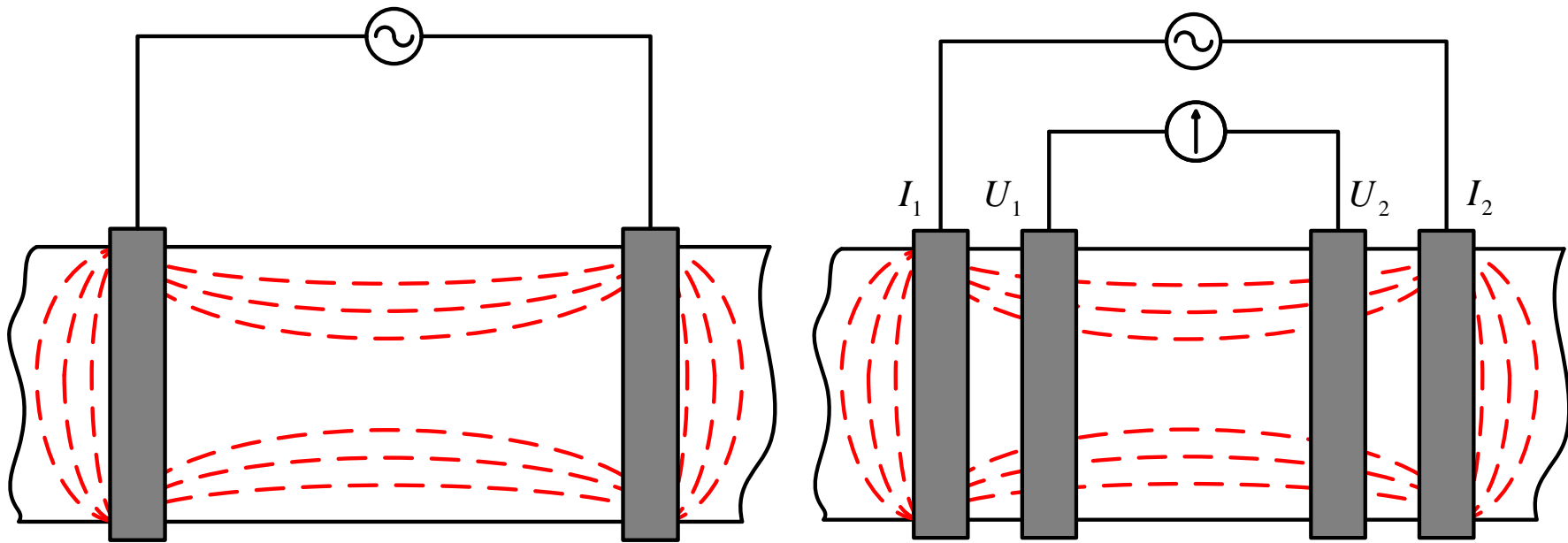

Розподіл електричного поля при дво- та чотириелектродній схемах при накладанні пластинчастих електродів на одній стороні об'єкта

Переваги: простота, зручність.

Недоліки: нечіткий контур дослідження (електричне поле охоплює ділянки тіла не лише між електродами, але і зовні від них).

Використання кільцеподібних стрічкових електродів

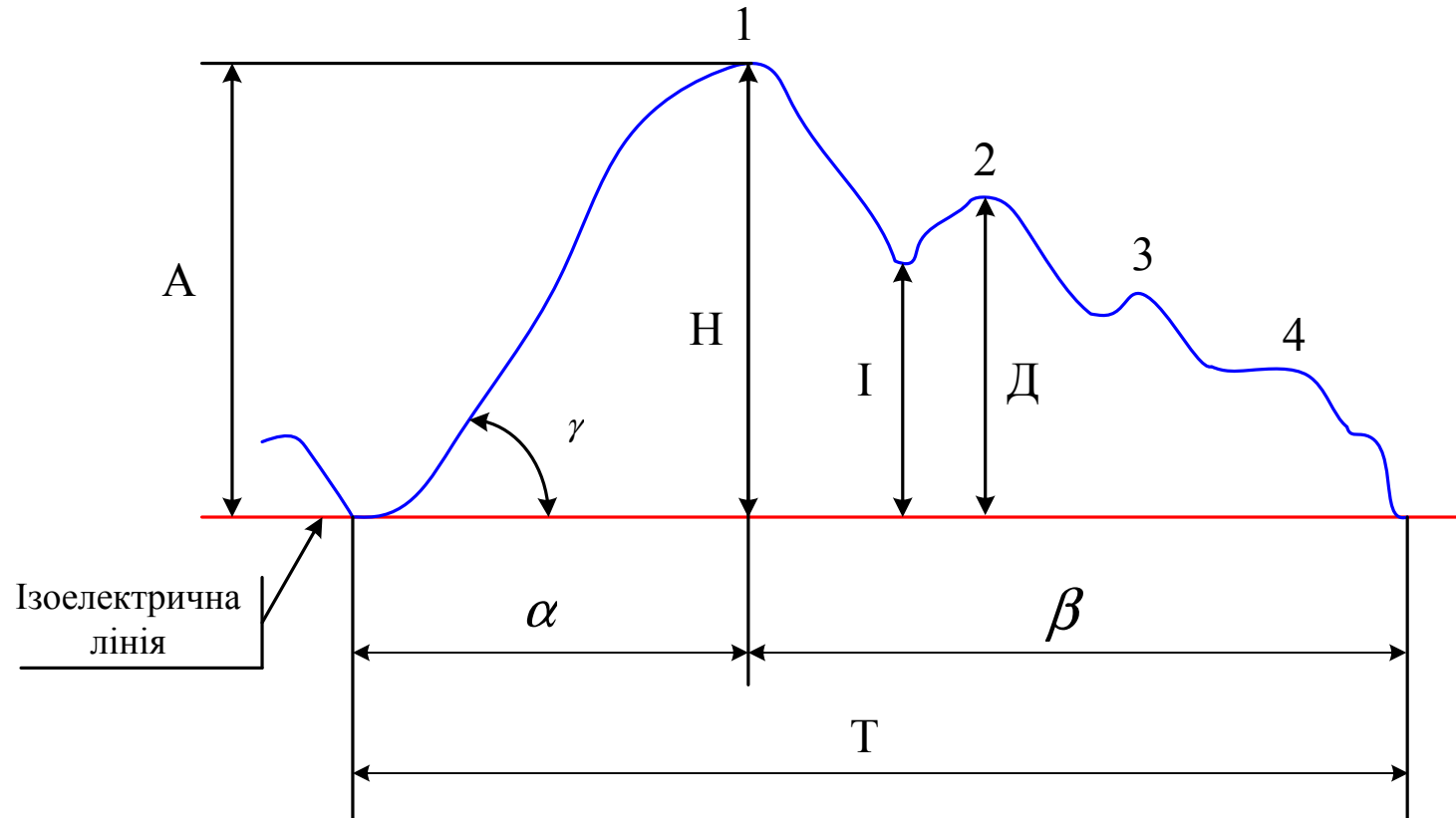
Розподіл електричного поля при дво- та чотириелектродній схемах при накладанні кільцеподібних стрічкових електродів

Переваги: менший вплив артефактів; контур дослідження чіткіший, порівняно з двоелектродною схемою.

Недоліки: дво- та чотириелектродні схеми дають різну форму кривих; за комплексної діагностики складно фіксувати багато електродів.

Аналіз реограм (реоплетизмограм)

Контурний аналіз реограм (реоплетизмограм)

Реограма передпліччя

Аналіз реограм (реоплетизмограм)

Основні елементи реограми:

1 – вершина систолічної хвилі; 2 – вершина діакротичної хвилі;

3, 4 – додаткові хвилі (зазвичай наявні у молодих людей);

H – висота систолічної хвилі, мм;

I – інцизура, мм;

D – висота діакротичної хвилі, мм;

T – тривалість серцевого циклу, с;

α – тривалість анакрати, с;

β – тривалість катакрати, с;

γ – кут нахилу анакрати до ізоелектричної лінії;

A – максимальна амплітуда реограми.

Анакрота – зростаюча частина хвилі реограми, *катакрота* – спадна частина хвилі реограми. Приблизно на першій третині катакрати є інцизура (у даному випадку розподіляє систолічну та діастолічну хвилі).

Аналіз реограм (реоплетизмограм)

Перша похідна реограми дозволяє отримати інформацію про тонус судин та скорочуваність міокарду. За формою такої кривої можна розрахувати максимальну швидкість (швидкого та редукованого) наповнення, що є додатковим показником тонусу судин.

Також *за формою кривої першої похідної реограми можна оцінити:*

- швидкість кровотоку;
- еластичність стінок судин та її зміни при патології;
- адаптаційну здатність судинної системи на досліджуваній ділянці;
- розтягувальну здатність стінки судини при систолічному притокові крові та її амортизаційну здатність при повторних коливальних рухах.

Аналіз реограм (реоплетизмограм)

Реоплетизмограма значною мірою схожа на реограму.

При патологічних змінах серцево-судинної системи реоплетизмограма суттєво спотворюється.

Також на реоплетизмограмі:

- **при збільшенні тонусу судин** кут нахилу γ та амплітуда анакротичного підйому зменшуються, тривалість фаз швидкого та повільного кровонаповнення збільшується, діакротичний зубець зміщується до вершини кривої;

- **при зменшенні тонусу судин** кут нахилу γ та амплітуда анакротичного підйому збільшуються, тривалість фаз швидкого та повільного кровонаповнення зменшується, вершина систолічної хвилі загострюється, діакротичний зубець зміщується до основи кривої.